

โรคยอดฝักดาบ

โรคยอดฝักดาบ

สาเหตุเกิดจาก เชื้อรา

Fusarium fujikuroi Nirenberg
(*Fusarium moniliforme* J. Sheld.)

พบมาก ในน้ำฝน ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะต้นข้าวเป็นโรคยอดฝักดาบ

อาการเป็นอย่างไร ?

พบโรคในระยะกล้า ต้นกล้าจะแห้งตายหลังจากปลูก
ได้ไม่เกิน 7 วัน แต่มักพบกับข้าวอายุเกิน 15 วัน ระยะ
เริ่มแตกกอ ข้าวเป็นโรคจะต้นผอมสูงเตี้ยกว่ากล้าข้าว
โดยทั่วๆ ไป ต้นข้าวผอมมีสีเขียวอ่อนซีดมักย่าง
ปล้อง บางกรณีข้าวจะไม่ย่างปล้อง แต่รากจะเน่าช้า
เวลาถอนมักจะขาดตรงบริเวณโคนต้น ถ้าเป็นรุนแรง
กล้าข้าวจะตาย หากไม่รุนแรงอาการจะแสดงหลังจาก
ย้ายไปปักดำได้ 15-45 วัน โดยที่ต้นเป็นโรคจะสูง
กว่าข้าวปกติ ใบมีสีเขียวซีด เกิดรากแขนงที่ข้อลำต้น
ตรงระดับน้ำ บางครั้งพบกลุ่มเส้นใยสีชมพูตรงบริเวณ
ข้อที่ย่างปล้องขึ้นมา ต้นข้าวที่เป็นโรคมักจะตายและมี
น้อยมากที่อยู่รอดจนถึงออกรวง

การแพร่ระบาดเป็นอย่างไร

เชื้อราจะติดไปกับเมล็ด สามารถมีชีวิตในซากต้นข้าว
และในดินได้เป็นเวลาหลายเดือน พบว่า หนูกุ้งกาคัด
เป็นพืชอาศัยของโรค

การป้องกันกำจัดทำอย่างไร ?

- 1) หลีกเลี่ยงการนำเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เคย
เป็นโรคระบาดมาปลูก
- 2) คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารป้องกันกำจัด
เชื้อรา เช่น แมนโคเซ็บ คาร์เบนดาซิม+
แมนโคเซ็บ แคปแทน ไมโคลบิวทานิล
หรือ โพรคลอราซ อัตรา 3 กรัมต่อเมล็ด 1
กิโลกรัม หรือแช่เมล็ดข้าวเปลือกก่อนห่มข้าว
ในถังออกก่อนปลูก ด้วยสารละลายของสาร
ป้องกันกำจัดเชื้อราดังกล่าวในอัตรา 30 กรัม
ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแช่เมล็ดข้าวใน
สารละลายโซเดียมคลอไรด์ไฮโปคลอไรท์
(คลอโรกซ์) ความเข้มข้น 5 % หรือ คลอโรกซ์
อัตรา 1 : น้ำ 9 ส่วน
- 3) ควรกำจัดต้นข้าวที่เป็นโรคโดยการถอนทิ้ง
และเผาทำลาย
- 4) เมื่อเกี่ยวข้าวแล้วควรไถน้ำเข้าที่นาและไถ
พรวน ปล่อยน้ำเข้าที่นาประมาณ 1-2 สัปดาห์
เพื่อลดปริมาณเชื้อราสาเหตุโรคที่ตกค้าง
ในดิน